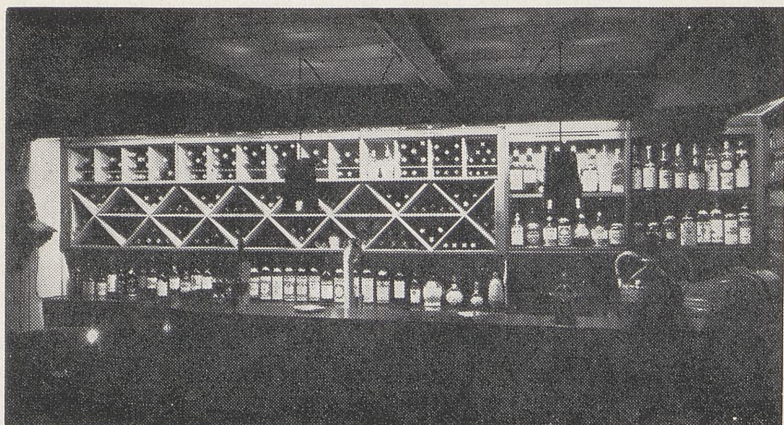

Trøndelag Teater

Gjest: Gerda Gilboe

etter forestillingen

Teatergrillen

HOTELL PRINSEN

WILLKOMMEN, BIENVENU, WELCOME
FREMDE, ETRANGER, STRANGER
GLÜCKLICH ZU SEHEN
JE SUIS ENCHANTÉ
HAPPY TO SEE YOU
BLEIBE, RESTEZ, STAY
WILLKOMMEN, BIENVENU, WELCOME
IM CABARET, AU CABARET, TO CABARET

Gerda Gilboe som Fräulein Schneider i Trøndelag Teaters oppsetning.

Hele Danmarks Adele, — og Fräulein Schneider, — Gerda Gilboe, er Trøndelag Teaters gjest i «Cabaret». Kveldens rolle har hun spilt 55 ganger på jubileumsturneen til Det Danske Teater (Riksteatret) vinteren 1970. Men Adele i Strauss' vidunderlige «Flaggermusen» har hun sunget snart 2000 ganger i åtte versjoner i løpet av 25 år. Også Den Norske Opera har hentet henne som gjest til denne rollen. Av hennes repertoar ellers: Rosina i «Barbereren i Sevilla», hovedroller i «Nitouche», «Den glade enke», Puk i «En midsommernattsdrøm», Eliza i «My fair Lady», — for å nevne i fleng. I Trondheim har Gerda Gilboe tidligere to ganger gitt konserter, først sammen med Lindolff-Larsen og nå siste år sammen med Øivind Bergh, begge ganger i Frimurerlogen som etter hennes oppfatning har «verdens best akustikk».

To bøker og en musical

Christopher Isherwood (f. 1904) avbrøt studiene i Cambridge og dro som språklærer med forfatterambisjoner til Berlin i 1929. Berlin på den tid var et sentrum for kunstnere. Isherwoods opphold varte i ti år og førte blant annet til de to bøkene som er grunnlaget for «Cabaret»: «Mr. Norris bytter tog» og «Farvel til Berlin». Mange mener denne siste tittelen ville ha vært den mest riktige for kveldens musical.

«Mr. Norris bytter tog» ble utgitt i 1935 og forteller i sin lette frivolitet om forholdene under «den lange week-enden» i et Mellom-Europa på sammenbruddets rand. Fortelleren heter William Bradshaw. (Cliff Bradshaw i «Cabaret»). På toget til Berlin kommer han i samme kupe som Mr. Norris, en type som har gitt ideen til musicalens Ernst Ludvig.

Men først og fremst er det den tidsanalytiske og typepsykologiske skildringen av de undergangsdømte menneskene i «Farvel til Berlin» som ligger til grunn for musicalen «Cabaret». Boken er satt sammen av fire noveller med den unge Christopher Isherwood som fortelleren, et menneske sammenlignet med «et kamera med åpen utløser, helt passiv, registrerende, ikke tenkende». En av personene han kommer i nær kontakt med, er Sally Bowles, nitten år, et bedårende barn av sin tid. Hun gjorde et uutslettelig inntrykk. Og så Isherwoods vertinne Fräulein Schröder. En typisk berlinerinne som påfallende lett tilpasser seg nye situasjoner.

Konferansieren (Frode Rasmussen) med to av sine damer, Norma Ahlqvist (t.v.) og Berit Kullander, den første svensk og den andre norsk, men begge blant Sveriges mest populære i dag, med mange store oppgaver i bl.a. musicals, operetter, revyer og fjernsynsprogram.

Den svenske kritikeren Gunnar Ekeløf har skrevet om «Farvel til Berlin» at «Den som sett Berlin vid denna tid, och helst en smula underifrån, kan intyga hur utomordentlig träffande Isherwoods impressionistiska notiser är.» Merkelig nok er ingen av Isherwoods bøker oversatt til norsk, men NRK har sendt to hørespill av ham. «Erobringen av F6» (The ascent of F6), et versdrama av W. H. Auden og Chr. Isherwood, ble sendt i 1954. Musikken er ved Benjamin Britten. Inger Hagerup hadde ansvaret for den norske oversettelsen.

Mennene bak musicalen CABARET: Masteroff (t.v.), Ebb og Kander.

Isherwoods suksessroman fra 1945, «Fiolen fra Prater» (Prater Violet), er omskrevet til hørespill av Eric Ewans og oversatt til norsk av Odd Bang-Hansen. NRK sendte dette hørespillet i 1960. Isherwoods berømte Berlin-romaner ble først omsmeltet til skuespillet «I am a Camera» av John van Druten. Det fikk en meget behersket mottagelse, men var likevel av en slik art at det vakte interesse hos tre drevne karer i teaterbransjen: Joe Masteroff, Fred Ebb og John Kander. (Den samme trioen står også bak musicalversjonen av «Zorba!» som for tiden spilles på Det Norske Teatret i Oslo).

«Cabaret» ble en overveldende suksess med pris som beste Broadway-musical sesongen 1966/67. Og i New York, London, Stockholm, København, Helsingfors, Oslo, Bergen og utallige andre teater-byer, ble det en ren «Cabaret»-feber i årene som fulgte.

Joe Masteroff, som har skrevet teksten og scenearrangementet for «Cabaret», har studert ved «American Theatre Wing» og skrevet en rekke skuespill, en del av dem vist i TV. Hans mest kjente før «Cabaret» var «The Warm Peninsula» som satte rekord ved å gå på turné i USA et helt år før det kom til Broadway. Ellers må nevnes Broadway-showet «She Loves Me».

Fred Ebb slo igjennom som tekstforfatter med sangene til «Cabaret». Sammen med Kander har han skapt en mengde sanger for noen av USA's mest kjente

Fräulein Schneider og Ernst Ludvig (Gerda Gilboe og Bjørn Sothberg).

kabaret-artister. Hans økonomiske bekymringer forsvant med «Cabaret» og «Zorba».

John Kander har en rekke slagere på samvittigheten, blant andre «I don't care much» som stadig står på Barbara Streisands repertoar. For musikken til «Cabaret» oppnådde han utmerkelsen Tony Award.

Når musikken til «Cabaret» så intenst tilhører den tid handlingen utspilles i, skyldes nok det først og fremst at Kander i stor grad har latt seg inspirere av Kurt Weill, som sammen med Bertolt Brecht i Berlin i 20-årene skapte en stil med markerte trekk. Konferansierens velkomstviser i «Cabaret» er blitt karakterisert som en direkte etterkommer av Weills «Mack The Knife». Og det er verd å nevne at det var Kurt Weills enke, Lotte Lenya, som spilte Fräulein Schneider ved uroppførelsen på Broadway.

Henny Mürer i et ubevoktet øyeblikk under innstuderingen av Cabaret.

Henny Mürer har gjort lynrask skandinavisk karriere som instruktør og koreograf. Utviklingen er skjedd de siste 5—6 år etter at hun sluttet som solodanserinne ved Den Norske Opera, en av de få norske med internasjonalt ry. Siden Henny Mürer danset sin avskjedsforestilling i 1965, har hun fått stadig større og mer krevende oppgaver som koreograf og instruktør. Under dette Trondheims-oppholdet kom et nytt engasjement ved Svenska Riksteatern: Oppsetning av musicalen «Stopp verden, jeg vil av». Tidligere har Henny Mürer gjort «Cabaret» for Riksteatern, for Stadsteatern Norrkøping-Lindköping og for Den Nationale Scene i Bergen. Ved Stockholm Stadsteater, Den Nationale Scene og flere andre teatre har hun vært kvinnen bak regi og koreografi for «Spillemann på taket». Av hennes mange oppgaver ellers, foruten koreografi for opera og ballett, kan nevnes «Can-Can», «Kiss me, Kate» og «Hello, Dolly». Før Sverige-turen denne gang er Oslo mellomstasjon med innstudering av to ballett-program for NRK's underholdningsavdeling.

Kvinnene i pensjonatet

(Fra Christopher Isherwoods «Farvel til Berlin»).

Sally Bowles

Sally var virkelig vakker. Med det lille mørke hode, store øyne og fint buet nese, var hun seg fullstendig bevisst sin tiltrekningskraft. Jeg spurte henne hvorfor hun hadde forlatt England og var kommet til Tyskland. Kom hun alene? Nei, sammen med en venninne. En skuespillerinne. Eldre enn Sally. Hun hadde vært i Berlin før og fortalt Sally at hun kunne få en jobb ved filmen. Dermed lånte Sally ti pund av en hyggelig eldre herre og ble med henne.

— Du skulle møtt Diana! Hun hadde draget på menn. Uansett om hun kunne språket eller ikke. Hun kunne få meg til å dø av latter. Jeg tilba henne.

Men da de to hadde vært i Berlin i tre uker uten å få noe filmtilbud, slo Diana an på en bankier og dro med ham til Paris.

— Og lot meg her alene. Jeg synes det var temmelig råttent gjort av henne.

— Du må ha vært meget ung da du gikk ut av skolen?

— Javist. Jeg kunne ikke fordra den. Så sørget jeg for å bli utvist.

— Hvordan fikk du det til?

— Jeg gikk opp til forstanderinnen og sa at jeg skulle ha barn. — Forstanderinnen sa at hun ville ikke ha sine elever ødelagt av et pikebarn som i det hele tatt t e n k t e på slikt.

**KONFERER MED OSS FØR MALERARBEIDET
SKAL UTFØRES!**

Vi kan tilby:

Gratis farveveiledning ved personlig besøk av farvekonsulent. Farveforslag kan også utarbeides i vårt farvestudio mot innsending av tegninger eller skisser.

Vi hjelper Dem gjerne med materialberegninger og utarbeider kostnadsoverslag — uten forbindtlighet for Dem.

Vi er hovedforhandlere Nordenfjells for Alf Bjercke's anerkjente kvalitetsprodukter og som landsdelens største spesialforretning i bransjen kan vi tilby Dem alt De trenger til malerarbeidet ute og inne.

^{AS}
**Trondhjems
Farvehandel**

KONGENS GATE 11

Telefon 28 254

^{AS}
**Nidaros
Farvehandel**

TH. ANGELLS GATE 8

Fräulein Kost (Eva Lunde)

Fräulein Kost:

En kveld møtte jeg Fräulein Kost i trappeoppgangen med en japaner. Fräulein Schneider fortalte meg siden at han var en av Fräulein Kosta beste kunder. Hun liker Fräulein Kost og har ingen moralske skrupler angående hennes arbeid. Når hun blir sint på Fräulein Kost, er det fordi hun har knust tekannen eller bruker telefonen i stuen for mye. Da skriker hun opp og spør hva annet kan man vente seg av en sånn kvinne. En vanlig prostituert.

— Men vet De hva hun var før, herr Isherwood? Serveringsdame. En dag ble hun for intim med sjefen, og før hun visste ordet av det, var hun ut på livet. Ja, ja, sånn kan det gå.

CARLLEIF
&
LEFSTAD

PRINSENS GT. 9

TRONDHEIM

AUTORISERT

ELEKTRO INSTALLATØR

Fräulein Schneider:

For lenge siden, før krigen og inflasjonen, satt hun ganske godt i det. Hun reiste til Østersjøen på sommerferie og hadde hjelp til å gjøre husarbeidet. Hun har bodd her de siste tredve årene og hatt leieborere. Hun begynte med det fordi hun likte å ha selskap. — Lina, pleide mine venner å si til meg: hvordan greier du å ha fremmede mennesker som bor i dine værelser og sliter istykker inventaret? Særlig når du har nok penger til å være uavhengig?

Fräulein Schneider og Herr Schultz (Gerda Gilboe og Thor Hjorth-Jensen).

Og jeg ga dem alltid det samme svar: Mine leieboere er ikke losjerende, de er mine gjester.

— De skjønner, herr Isherwood, på den tiden var jeg meget nøye med hva slags mennesker som bodde her. Jeg kunne velge og vrake. Jeg tok bare de høflige og velutdannede — slike som Dem, herr Isherwood. En gang hadde jeg en friherre, en rittmester og en professor. De ga meg ofte små presanger, en flaske konjakk, en eske konfekt eller blomster. Og når en av dem reiste på ferie, fikk jeg alltid postkort. Det kunne være fra London, fra Paris eller Baden-Baden. Å, slike vakre kort jeg pleide å få - - .

For tyve år siden var det utenkelig at jeg skulle vaske gulvene selv, men du venner deg til alt. Nå gjør det meg ikke mer enn å skjenke en kopp te.

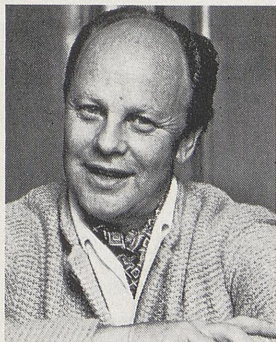

Man sollte ihnen die Regierungsbildung nicht verweigern – irgend 'ne Bildung muß der Mensch schließlich haben!

Simplicissimus (Tysklands ledende vittighetsblad) tok ikke den voksende nasjonalsosialismen særlig alvorlig og omtalte den med ironi. Da vi høsten 1930 var på besøk hos mine Ibsen-slektninger i Seis i Syd-Tyrol, fikk Olaf tilsendt ukens tekst fra redaksjonen. Midt på tegningen skulle det være en karikatur av Hitler, innrammet av avisoverskrifter fra Nazi-pressen. Titelen var «De begavede har fremgang» og derunder «Man burde ikke nekte dem regjeringsdannelsen — en eller annen slags dannelse må jo mennesket ha». Avisene var vedlagt. «Nei», sa Olaf, «hvis jeg tegner inn avisoverskriftene med min skrift, vil ikke et menneske tro de er sanne. Klipp dem ut for meg, så kleber vi dem på rundt Hitlers hode, da ser man de er ekte». Olaf skrev et brev om dette til redaksjonen, og det skulle vise seg å bli skjebnesvangert.

(Fra «Olaf Gulbransson. Hans liv fortalt av Dagny Bjørnson Gulbransson.» Dreyers Forlag.)

Så var det i 20-talets Berlin av Alvar Granström

Alvar Granström, forestillingens scenograf, debuterte for 35 år siden med en ballett-oppsetning på Operaen i Stockholm. Siden har han vært med på en rekke store forestillinger der og ved andre ledende scener i Sverige. Trøndelag Teaters Cabaret er hans første arbeid i Norge.

Berlin på 20-talet — en av de store motsättningarnas stad — med tre generationer, den äldsta uppfostrad i bismarcksandan, mellangenerationen som kom från fronten trasig till kropp och själ och den unga som räknade föräldrarnas skuld till kriget mer klandervärd än deras egna dårskaper.

En motsättning mellan borgerlig dubbelmoral och desperat lössläpphet. Psykoanalysens lära om det farliga i att inte finna en sublimerad form för sina drifter tillsammans med en reaktion mot krigstidens umbäranden och känslan av livets hopplöshet skapade en livsform som helt enkelt gick ut på att ohämmat leva ut sig. Ett kaos av politiska idéer och frälsningsläror föddes och dog. Allt kunde köpas för pengar, och jakten efter pengar framkallade en våg av spekulationer. Hastigt förtjänta förmögenheter omsattes lika hastigt. Och så kom inflationen då en spårvagnsbiljett kostade en halv miljon. Den ledde till bankrutt både till förmögenhet och själ och ett förakt för pengars värde och med det ett ohöjlt behov av att roa sig. Man blundade för verkligheten och dansade på randen av en vulkan.

På teatrarna skapades teaterhistoria. På Cirkus Schumanns arena framförde Max Reinhardt sin gigantiska kollektivteater. I expressionistiska trappscener förkunnade Leopold Jessner sine revolutionsidéer. Ett i detta sammanhang aktuellt namn är Lotte Lenya som i New York spelat Fräulein Schneiders roll och som gjorde en oöverträffad Sjørövarjenny i Brechts Tolvskillingsopera vid

urpremiären i Berlin. Conrad Veidt gjorde den demoniske mannen, utmärglad och med brinnande ögon, till en modetyd vid sidan av Moissis halvman.

På operett- och lustspelsscenerna spelades pjäser med titlar som «Katja, die Tänzerin», «Die blonde Ratte», «Das blonde Gift», «Die rote Katze», «Der blaue Pyjama» och «Die Dame mit dem Monokel». Erotiskt stoff med perversa anspelningar presenterat i glittrande kostymer och dekor tillförsäkrade teatrarna goda affärer.

George Grosz: Mann i restaurant 1923.

På Friedrichstrasse och på smågatorna däromkring växte kabaréer och nattklubbar upp som svampar ur jorden. En av de mer berömda var «Die Weisse Maus» som öppnats som en motsättning till den berlinska «Chat noir» tvärs över gatan, här kallad «Der schwartze Kater», vars namn kan ha föresvävat författarna när de döpte nattklubben i «Cabaret» till «Kit Kat Klub».

Sol står op - sol går ned . . . Det bli'r
dag - bli'r nat —
bare fyld du din plads der, hvor du
bli'r sat.

Er du væk en da', blir der højst sagt
«tja — det var det! — Nåja!»
«Det var det! — Nåja!»

Dengang man var barn, ble' ferierne
tilbragt ved strand'n — nåja!
ha' pligter var no'et, man overlod en
eller and'n — nåja!
og nu skurer og skrubber man gulve
og vægge og tømmer de ting, man ska'
nå, men ska' det gå galt, så ska' det
gå galt, og så la det gå galt! Nåja!

Engang var jeg rig — nu tæller hver
pfenning omtrent — nåja!
og ham, jeg ku' li — nu husker jeg
kun, han er rendt — nåja!
er man vant til at tabe og bære sit tab,
hva' femti mark så? Voila! —
Er jeg glad for en gæst — og det er
jeg, hr. gæst — si'r jeg «Godt nytår»,
gæst! Nåja!

Sol står op — og går ned . . . Det blir
dag — bli'r nat —
bare fyld du din plads der, hvor du
bli'r sat —

Er du væk en da', bli'r der højest sagt
«Tja — det var det! — Nåja!»
«Det var det! — Nåja!»
Voila!

Cabaret

Av Joe Masteroff (tekst), John Kander (musikk) og
Fred Ebb (sangtekster)

Etter John van Drutens skuespill
«I am a Camera» og
Christopher Isherwoods Berlin-romaner

Oversatt av Finn Ludt

INSTRUKSJON og
KOREOGRAFI
SCENOGRAFI
Ballett-assistent

: HENNY MÜRER
: ALVAR GRANSTRØM
: Bill Carlsson

Lysmester
Scenemester
Inspisient
Rekvisitør
Frisør
Sufflør

: Oscar Ottesen
: Audun Solbu
: Bjørn Tøsti
: Birgit Sæther
: Jenny Krogstad
: Esther Hagemann

ÉN PAUSE

Première mandag 17. mai 1971

Ur-première på Broadway 20. november 1966.
Teaterforlag: Nordiska Teaterförlaget.

Konferansieren	:	Frode Rasmussen
Fräulein Schneider	:	Gerda Gilboe (gjest)
Herr Schultz	:	Thor Hjorth-Jenssen
Fräulein Kost	:	Eva Lunde
Ernst Ludvig	:	Bjørn Sothberg
Sally Bowles	:	Kari Winge
Cliff Bradshaw	:	Arne Aas
Tolleren	:	John Yngvar Fearnley
Tre matroser	:	Bill Carlsson, Peter Berg, Finn Erlandsen
To damer	:	Norma Ahlqvist, Berit Kullander
Cabaretvertinnen	:	Marianne Rolf
Cabaretartisten	:	Brita Rogde
Max	:	Arne Reitan
Gigolo	:	Jan Erik Berntsen
4. matros	:	Erik Lie
Piken i telefonen	:	Berit Kullander
Kysseparet	:	Norma Ahlqvist/Bill Carlsson
Apen	:	Peter Berg
Bartenderen	:	Finn Schau
Hovmesteren	:	Thor M. Aamodt
Sparkepiker	:	Wenche Lund, Ruth Wærdahl, Sissel Gran, Kari Juberg, Marit Haugen
Kit Kat Band	:	Nina Rudi, Irene Lund, Rigmor Stenvik
Orkestret:		
Piano	:	Jan Hartvig Henriksen (leder)
Fløyte	:	Knut E. Eidsvaag
Klarinett/Saxofon	:	Knut Lauritzen
Trompet	:	Dag Tunaal
Trombone	:	Olav Tronsethås
Gitar	:	Harry Waagen
Bass	:	Karl Svendgaard
Trommer	:	Roger Rønning

1. AKT

- Scene 1: «Willkommen»
- Scene 2: Togkupé på Paris-Berlin-ekspressen
- Scene 3: Cliffs rom hos Fräulein Schneider
- Scene 4: Kit Kat Club
- Scene 5: Cliffs rom
- Scene 6: To damer
- Scene 7: Fräulein Schneiders dagligstue
- Scene 8: «Vaterland»
- Scene 9: Cliffs rom
- Scene 10: «Jeg er på toppen»
- Scene 11: Dagligstuen
- Scene 12: Herr Schultz's fruktbutikk

PAUSE

2. AKT

- Scene 1: Kit Kat Band
- Scene 2: Fruktbutikken
- Scene 3: Miss Monkey
- Scene 4: Cliffs rom
- Scene 5: Kit Kat Club
- Scene 6: Cliffs rom
- Scene 7: Togkupé Berlin-Paris-ekspressen
- Scene 8: Cabaret-finale

«Die weisse Maus» hade en konferencier Lamberts-Paulsen som räknades som ett geni på sitt område. Han förbrände sig tidigt och efter hans död gavs en föreställning till hans minne i vilken alla Berlins kända teaterstjärnor medverkade. Föreställningen varade hela natten. En svensk kom att ingripa i kabaréns öde. Det var Ivar Kreuger — betecknad som den mest typiska exponenten för epokens svindel — som köpte fastigheten där den var inrymd till banklokal. «Die weisse Maus» flyttade till en lokal vid Jägerstrasse där kabarén «Die bösen Buben» huserat och hade där lika stor framgång.

Josephine Baker på Berlin-besök i 20-årene, Theater des Westens. Karikaturen bak er laget av Benno von Arendt, senare «Reichsbühnenbildner» för Adolf Hitler.

Som en personifikation av den här epoken med dess rusiga jakt efter upplevelser kan man ställa kabaréns främsta attraktion nakendansösen Anita Berber. Både i konst och liv sökte hon full utlevelse. Hennes danser hade namn som «Fasa», «Laster» och «Extas». Inte bara i dansen sökte hon sig bort från dagens tomhet. Hon levde ett fullständigt hektiskt liv. Hon sågs på boxningsmatcher, barer och nattlokaler. Hon gifte sig och skildes. Hon slog sig samman med den depraverade dansören Sebastian Droste och sökte tillfrådställelse i lesbiska förbindelser. Rolöst kastade hon sig i rus av konjak, kokain och morfin. Och publiken älskade henne för de kände att de hade en del av Anita Berber i sig. Hon dog 29-årig i lungdot, men det var ingen romantisk kameliadams död.

Naturligtvis fann en uppsjö av homo-sexuella lokaler där de uppträdande skönhheterna utgjordes av damklädda och starkt sminkade män.

Transvestiter var tillåtna på scenen men absolut inte på gatan. Berlins polis-mästare skaffade sig ett alldeles privat nöje. Han posterade konstaplar vid utgången till dessa klubbar, och om det var någon av de uppträdande männen som inte hade orkat klä om finkades de. På morgonen inbjöd han sine vänner till finkans utgång där de hade hjärtligt roligt när dessa män i aftonkläningar gjorde sin sorti i det obarm-

Berlin i 1930-årene: Horst Wessel i spissen for SA-tropper.
Nederst: Wien 1938: Østerrikeren Adolf Hitler, tysk rikskansler fra 1933, har sendt hjemlandet sine fortropper: jøder kommanderes til å skure gatene i Wien.

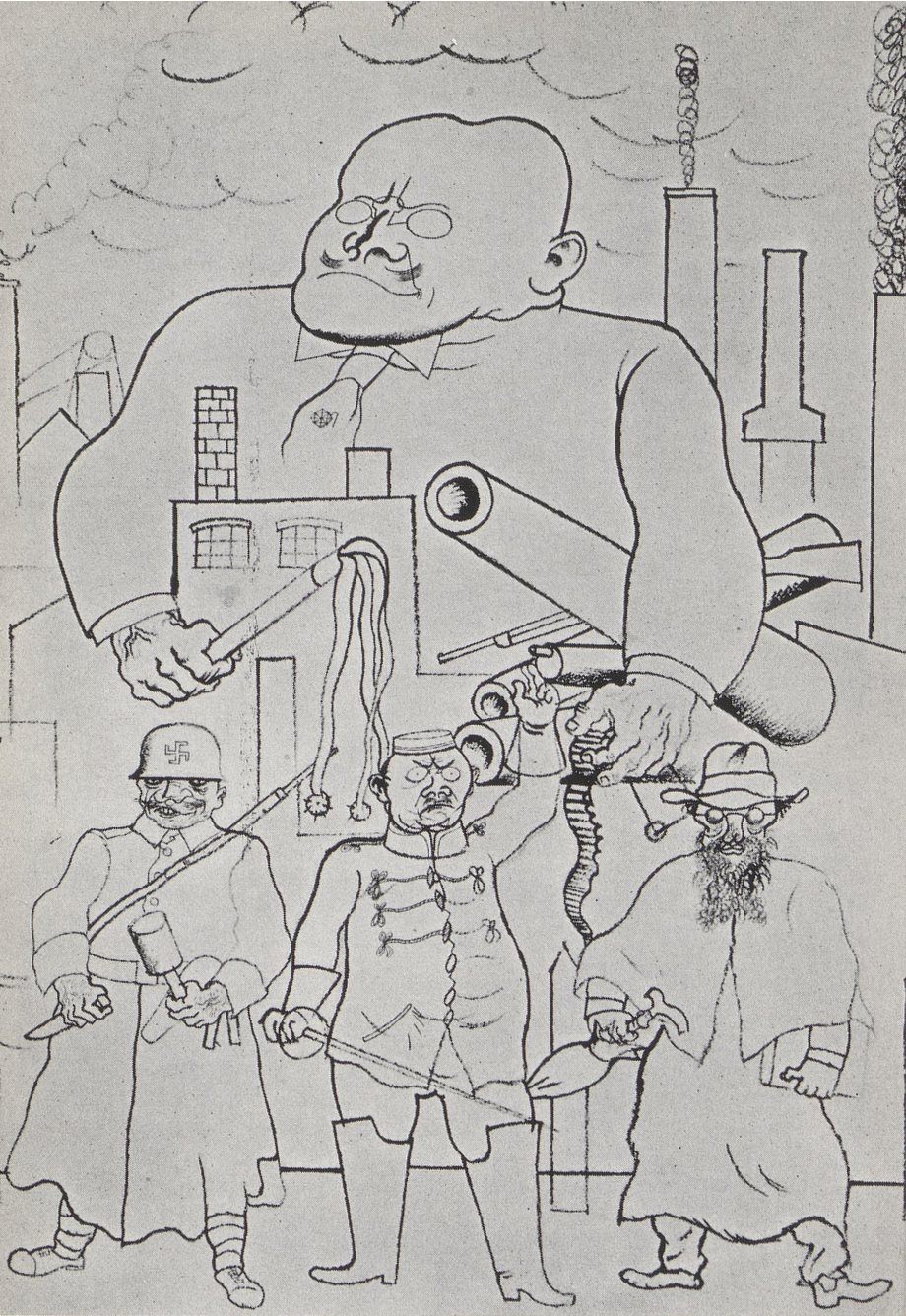
Fräulein Schneider (Gerda Gilboe) med to av gästene (Peter Berg t.v. og Finn Erlandsen).

hjärtiga dagsljuset, glåmiga och med derangerade sminkningar ur vilken skäggstubben stack fram.

En av stjärnorna på «Die weisse Maus» var improvisatören Paul Steinitz. Han lät sig tillropas ett 30-tal citat av publiken, höll dem i minnet och improviserade en dikt av dem med rim och allt. En kväll stod han som vanligt vid baren efter föreställningen och tog sig ett och annat glas tills han sjönk ihop tydligen dödfull också som vanligt. Hans vän komikern Werner Goldmann hjälpte honom inn i en taxi och släpade honom uppför trapporna till hans bostad. När han väl fått honom i sängen märkte han att det var ett lik han släpat på.

Och den makabra historien får bilda slutvinjett til dessa små glimtar från den berlinska epok som delvis ligger till grund till kvällens föreställning.

GEORGE GROSZ: MAKTHAVEREN 1925.

Den tyske kunstneren Grosz sluttet seg tidlig til dadaistene da bevegelsen nådde Berlin og vokste seg sterk der. Hans samfunnskritiske, satiriske tegninger var årsak til at han, som så mange andre kunstnere, måtte flytte fra Tyskland i 30-årene. Denne tegningen fra 1925 har med det meste: Industriherren med nahalet katt og våpen, den sammensunkne Weimar-offiseren, nazisten med hakekors på hjelmen (hakekorset ble av Hitler innført i 1921), og til høyre jøden som alt er på vandring med sin bok og sin paraply.

En utlending i Berlin

Da jeg kom til Tyskland i 1929, var jeg 24 år og på mange måter svært umoden etter alderen. Et av hovedmotivene bak mitt ønske om å besøke Berlin, var at en eldre slektning hadde advart meg mot byen. Han påsto den var den sjofleste byen siden Sodoma. I måneder hadde jeg dagdrømt om Berlin like urealistisk som et barn drømmer om jungelen: han håper å møte tigere og pytonslanger der, men tror absolutt ikke at de kommer til å gjøre ham noe. Mitt favoritt-sitat på den tid var — jeg foretrekker å ta det rett fra skuespillteksten, — Jagos

There's many a beast then
in a populous city,
And many a civil monster.

Etter ti år i Berlin flyttet den engelske forfatteren Christopher Isherwood i 1938 til USA. Dette er et utdrag av hans artikkel «Mr. Norris and I» fra «Exhumations», en samling gitt ut i 1966 med artikler, fortellinger m. v. skrevet i en periode på bortimot førti år.

Jeg kom til Berlin på utkikk etter ulver i fåreklær. Og, siden min fantasi hadde svært liten kontakt med realitetene, overbeviste jeg snart meg selv om at jeg hadde funnet adskillige. Det som nå slår meg ved «Mr. Norris», er dens hjerteløshet. Det er en hjerteløs eventyrfortelling om en virkelig by der mennesker led under politisk vold og levde på sultegrensen. Det «syndige» i Berlin var i grunnen bare å beklage: kyss og omfavnelser hadde alltid en prislapp klebet ved seg, men her var prisene kraftig redusert i den halsbrekkende konkurransen på et overbefolket marked. (Jeg hørte siden om en gutt som fortalte en psykiatiker alvorlig at han var «homoseksuell — av økonomiske årsaker»). Med hensyn til monstrene, så var de ganske ordinære menneskelige vesener opptatt med å tjene til livets opphold ved illegale metoder. Det eneste virkelige uhyre var den unge utlendingen som muntert passerte disse scener av uhygge, mistolket dem så alt tilfredsstilte hans barnslige fantasi. Dette begynte jeg først senere å forstå — og det er årsaken til at min andre bok om Berlin i det minste er noe bedre enn min første.

Med Konferansieren i CABARET tar Frode Rasmussen avskjed med Trøndelag Teater. Den unge, begavede skuespilleren er engasjert ved Nationalteatret fra kommende sesong. Men TTs publikum får se Frode Rasmussen igjen som gjest, i tittelrollen i Shakespeares Hamlet sesongen 1971/72.

Med musicalen «Cabaret» og Strindbergs «Frøken Julie» går nå teater-sesongen 1970-71 over i historien. For teatret har dette året budt på mange gleder. Spesielt setter vi pris på den store interesse som trønderpublikummet har vist sitt teater det siste året. Oppslutningen har vært større enn noensinne, og vi tolker dette som et sikkert tegn på at publikum har funnet vårt repertoar både underholdende, variert og interessant. Denne oppslutningen gir oss også et incitament til å ta i litt ekstra når vi nå bygger opp neste sesongs repertoar — i håp om at den positive utviklingen vil fortsette.

I det følgende vil jeg kort skissere repertoaret for neste sesong slik det nå foreligger. Vi åpner høstsesongen med Arve Opsahl som gjest i tittelrollen i den varme og underfundige tsjekkiske komedien «Soldat Schwejk» av Jaroslav Hašek. Den svenske instruktøren Lars Edstrøm fra Stockholms Stadsteater vil være ansvarlig for regien. Teatret håper selvfølgelig at dette skal kunne bli litt av en knallåpning!

Deretter står et nytt engelsk skuespill for tur: «Den herskende klasse» av Peter Barnes. Dette stykket, som i hele vår har gått for fulle hus i København, er en skarp, til tider nesten grotesk harselas over de herskende klassers kamp og midler for å beholde sine maktposisjoner og sin innflytelse uavkortet: — Den som har makt og rikdom, får makt og rikdom —. Det utspiller seg innen det engelske aristokratiet og har enkelte ypperlige komiske høydepunkter. Denne forestillingen blir satt i scene av Kjetil

Tre lystige gaster og Berit Kullander: Bill Carlsson (t.h.) har danset og sunget i det vesentligste som har vært vist av musicals i Stockholm de siste årene. Dessuten har han assistert Henny Mürer ved to av hennes tidligere Cabaret-oppsetninger. De andre gasterne er teatrets egne: Peter Berg og Finn Erlandsen.

Bang-Hansen, som nå skulle være vel kjent i Trondheim.

På utallige oppfordringer setter vi loppe-sirkuset igang igjen før jul: «Loppen i øret» av Georges Feydeau spilles som reprise fra ca. 1. desember slik at de som ikke fikk tak i billetter da stykket ble spilt i vår, skal få muligheter til å oppleve denne lattersuksessen.

I begynnelsen av januar kommer så Ibsens «Et Dukkehjem» opp. Her vil Henny Moan fra Nationalteatret gjeste i Noras rolle. Hverken skuespillet eller skuespillerinnen skulle vel trenge noen nærmere presentasjon for trønderpublikummet. Også til denne forestillingen har vi hentet en instruktør fra den andre siden av Kjølen, denne gangen Ernst Günther.

Så kommer sesongens store krafttak, Shakespeares «Hamlet», med hele teatrets ensemble medvirkende. Hovedansvaret her vil falle på to av Trøndelag Teaters dyktigste yngre krefter gjennom de siste årene, nemlig Stein Winge, som vil signere regien, og Frode Rasmussen, som har fått seg tildelt kjempeoppgaven som den unge prins av Danmark.

Som i år vil vi også avslutte neste sesong med en musical. Ennu er ikke alle detaljer klare i denne forbindelse, men vi kan i hvert fall røpe at det vil bli en kjær, gammel klassiker i en litt ny og endret form.

I tillegg til disse forestillingene kommer så repertoaret på Teaterloftet, pluss turnéforestillinger og oppsøkende virksomhet. Også dette vil jeg gjerne komme nærmere inn på ved en annen anledning.

Jeg håper og tror at dette er et repertoar som vil falle i vårt publikums smak, og ser frem til kveld etter kveld med fulle hus og stadige røde lykter. Med dette vil jeg også takke for interessen i dette mitt første år som teatersjef ved Trøndelag Teater og ønsker alle trøndere velkommen til teatret i sesongen 1971-72, til mange berikende teaterkvelder.

Velkommen!

Soldat Schwejk

Som første forestilling på høstens repertoar kjører Trøndelag Teater frem Jaroslav Hašek's historie om soldaten Schwejk, tsjekkernes udødelige og høyt elskede fantasifigur av en liten soldat fra første verdenskrig. Schwejk er på en gang både barnlig uskyldig og forunderlig utspekulert, han er proppende full av sjarm, og uansett hvilke vanvittige situasjoner han kommer opp i — og dem er det mange av —, så greier han alltid på et eller annet utrolig vis å komme seg nedpå beina. Som gjest i den store tittelrollen som soldaten Schwejk kommer Arve Opsahl fra Oslo Nye Teater. Han skulle vel ikke behøve noen nærmere presentasjon.

Sammen med Opsahl medvirker nesten hele Trøndelag Teaters faste ensemble.

Den svenske instruktøren Lars Edstrøm fra Stockholms Stadsteater vil være ansvarlig for regien, og som scenograf kommer Peter Berggren tilbake til teatret. Han hadde som kjent ansvaret for dekorasjonene og kostymene til «Kamerat Semjon» i vår. Kostymene denne gang vil bli tegnet av Ann Mari Strøm, også fra Stockholm Stadsteater. Premieren vil finne sted i begynnelsen av september.

FOR BARNA: Også teatrets yngste publikum har noe å glede seg til: Astrid Lindgrens «Karlsson på taket» får Norgespremiere i Trondheim til høsten. Håkon Qviller setter i scene, Marianne Rolf spiller Karlsson og Trond Lie Lillebror.

Det er noen som synes det har vært vel mye «reklame-jippo» omkring PUBen. Vi skal være litt enig, men svar oss; har vi ikke fått et bra sted, med hyggelige gjester, god atmosfære?

Men, vil De spørre, har reklamen noe ære av dette?

Vel, så lenge reklamen har vært en aktiv del av å forme stedet gjennom sin drift, gjennom trubadurer, krodans (minnes De?), faste jazzkvelder, kulinariske dager og uker, topless i kjelleren og annet, så har den, sammen med stedets gode mat, drikke og service, vært med å forme PUBen, og dens gjester.

Derfor skal De egentlig ikke forstå dette som «reklame», men snarere som en sann realitet:

...vi møtes på puben!

av August Strindberg

De tre som spiller i Strindbergs enakter: Mona Jacobsen, Helge Jordal og Kirsten Hofseth.

I slutten av mai presenteres Strindbergs «Frøken Julie» på Teaterloftet — i en ung konsepsjon. Fire fra Teatrets yngre garde har gitt seg i kast med stoffet: Mona Jacobsen (Frk. Julie), Helge Jordal (Jean) og Kirsten Hofseth (Kristin) instrueres av Stein Winge.

«Frøken Julie» er ikke ukjent for trøndersk publikum: i 1959 satte Mimi Pollak Strindbergs verdensberømte enakter opp på hovedscenen med Anita Björk, Georg Løkkeberg og Eva Lunde. Strindberg skriver bl. a. i sitt forord til stykket at han vil ha stykket først og fremst presentert i en liten teatersalong, — og for første gang i Norge blir «Frøken Julie» spilt på en egentlig intimszene som var Strindbergs drøm: «Under väntan på denna teater får vi väl skriva på lager och förbereda den repertoar som komma skal».

Forestillingen blir presentert på samme måte som Sartres «For lukkede dører» — uten premiere

Stort utvalg av forlagenes billigbøker:

Cap. realbøker, Fakkeltbøker,
Lanternebøker, Orionbøker,
Pax-Bøker, Fontenebøker,
Perspektivbøker, U.Bøker

Be om katalog,
den er gratis.

J. HORGS BOKHANDEL EFTF.

TELEFON 21 339 og 26 486

NORDRE GATE 12

NATIONAL THEATRET

HOVEDSCENEN:

DEN STUNDESLØSE

av Ludvig Holberg. Regi: Edith Roger.

DEN SPANSKE FLUE

av Franz Arnold og Ernst Bach. Regi: Hans Dahlin.

SKYT DEG, SENJA!

av Nikolaj Erdman. Regi: Kirsten Sørli.

AMFISCENEN:

VENNENE

av Arnold Wesker. Regi: Merete Skavland.

HJEMKOMSTEN

av Harald Pinter. Regi: Pål Løkkeberg.

DIN EGEN VRI

av Driver, Hester og Apolinar. Regi: Kirsten Sørli.

ALICE I UNDERVERDENEN

av Klaus Hagerup. Regi: Stein Winge.

SVARTKATTEN

et gruppearbeid.

OSLO
NYE

DU KAN IKKE TA DET MED DEG

av Moss Hart og Georg S. Kaufman. Regi: Toralv Maurstad.

TUSEN KYSS FRA BAGDAD

av Arne Skouen. Regi: Arne Skouen.

For barna:

FYRTØYET

av Kåre Bing etter H. C. Andersen.

Regi: Terje Mærli.

Dukketeatret:

DYR SOM IKKE - - -

av Beppe Wolgers. Regi: Dag Åkeson Moe.

Hogaland Teater

FRUER PÅ VIFT

av Georges Feydeau. Regi: Arne Thomas Olsen.

 **RIKS-
TEATRET**

BRAND

av Henrik Ibsen. Regi: Bartolt Halle.

SANS OG SAMLING

av Bing/Bringsværd. Regi: Gudrun Waadeland.

Det Norske Teatret

HOVEDSCENEN:

ZORBA!

Musical etter Niko Kazantzakis roman av Ebb, Kander og Masteroff. Regi: Rikki Septimus.

SCENE 2:

MONSERRAT

av Emmanuel Robles. Bearbeidet av Lillian Hellmann. Regi: Bjarne Andersen.

For barna:

TAREMAREBY

av Asbjørn Toms og Ingebrigt Davik.
Regi: Asbjørn Toms.

HOVEDSCENEN:

For ungdom:

LILLE SCENE:

DEN
NORSKE
OPERA

EN HANDELSREISENDES DØD
av Arthur Miller. Regi: Otto Homlung.

UTENFOR
av Martha Vestin og Tom Lagerborg.
Regi: Arne Jacobsen.

HVA BUTLEREN SÅ GJENNOM NØKKELHULLET
av Joe Orton. Regi: Sven Henning.

ANNE PEDERSDOTTER
av Edvard Fliflet Brein. Regi: Lars Runsten.
Dirigent: Arvid Fladmoe.

POPPEAS KRONING
av Claudio Monteverdi. Regi: Joan Cross.
Dirigent: Arvid Fladmoe.

JEPPE
av Geir Tveitt. Regi: Barthold Halle og Edith Roger.
Dirigent: Arvid Fladmoe.

Trøndelag Teaters Kunstutlodning

Uavhentede gevinster:

Odd Hilt: Fløytespiller, stengods nr. 35667

Tor Stevik: Vårsøle nr. 36128

Trøndelag Teater

Administrasjon:

Arne Aas

Ole Disen

Knut Jensen

Håkon Qviller

Kari Bjerve Wold

Tove Dahle

(teatersjef)

(økonomisjef)

(produksjonsleder)

(teatersekretær)

(pressesekretær)

(salgssekretær)

Styre:

Willy Svarverud

Svend Hokstad

Kaare J. Tapper

Olaf C. Taxt

Aud Ørvig

Kristian Engan

(formann)

Programredaksjon: Kari Bjerve Wold

Ansvarlig utgiver : Arne Aas

Foto : Roar Øhlander

Programomslag : Willy Eide

FOTOGRAF

Schröder

NORDRE GT. 6

ALT I VVS

K.LUND ^{AS}
TRONDHEIM - MO - SVOLVÆR